

OD REDAKCJI

Współcześnie wspólna praca, działanie z kimś, pomaganie komuś w konkretnej działalności stały się istotnym problemem naukowym. Okazuje się bowiem, że różnego rodzaju powiązania jednostek i grup społecznych tworzone, aby osiągnąć określony cel, stają się dzisiaj podstawą społeczno-gospodarczego funkcjonowania obywateli, organizacji czy nawet państw. Naukowe rozumienie współdziałania odnosi się do działania, po pierwsze, wspólnego, czyli dotyczącego co najmniej dwóch podmiotów, po drugie, którego sens dostrzegają wszystkie strony działające. Co istotne jednak, pomimo coraz powszechniejszej dyskusji i znaczenia, jakie nadajemy procesom czy formom współpracy, sukcesy w ramach wspólnego działania są trudne do osiągnięcia i wciąż nie wiemy, dlaczego się tak dzieje. Orientacja na współdziałanie, konieczność facylitacji i operacjonalizacji, interakcyjność czy utrzymanie stałej autonomii współpracujących organizacji to wciąż zagadnienia nie do końca rozpoznane.

Współcześnie istnieje wiele koncepcji i sposobów postrzegania współpracy międzyorganizacyjnej. Po pierwsze, problemami współdziałania organizacyjnego zajmują się nie tylko nauki o zarządzaniu, ale także właściwie wszystkie nauki społeczne; po drugie, współdziałanie międzyorganizacyjne przybiera wiele form, zależy od różnych czynników, związanych zarówno z otoczeniem współpracujących organizacji, jak i wynikających z cech oraz zachowań organizacji, czyli mających charakter wewnątrzorganizacyjny.

Kooperują ze sobą podmioty różnych sektorów: organizacje publiczne z prywatnymi w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego, organizacje pozarządowe z prywatnymi w obszarze społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, obywatele z jednostkami samorządu terytorialnego w ramach szeroko zakreślonej partycypacji publicznej. Jednym słowem, spojrzeń na współdziałanie organizacji jest wiele. Stąd i w naszym tomie odnajdzie czytelnik także różnorodne ujęcia współpracy.

Pierwszy artykuł zeszytu stanowi wprowadzenie do problematyki współdziałania w sektorze publicznym. Jerzy Szczupaczyński w opracowaniu *Między utopią a pragmatyzmem – w poszukiwaniu koncepcyjnych podstaw zarządzania przez wartości w administracji publicznej* poszukuje odpowiedzi na pytania dotyczące założeń New Public Administration (NPA) i New Public Service (NPS). Z perspektywy tematu wiodącego naszego tomu, czyli współdziałania, te dwie doktryny, jak nazywa je autor, stanowią kanwę dla współdziałania w ramach sektora publicznego. Obie proponują także oparcie zarządzania publicznego na wartościach, które wskazują jako kluczowe. Autor prezentuje również teoretyczne argumenty, które uzasadniają wykorzystanie

kodeksów etycznych jako narzędzi zarządzania przez wartości w sferze publicznej.

Z kolei artykuł Barbary Kożuch i Katarzyny Sienkiewicz-Małyjurek pt. *Mapowanie procesów współpracy międzyorganizacyjnej na przykładzie działań realizowanych w bezpieczeństwie publicznym* przenosi czytelników na grunt współdziałania organizacji publicznych, gdzie – jak piszą autorki – „specyfika działania wymusza na organizacjach wchodzenie w relacje partnerskie, gdyż umożliwiła sprostanie potrzebom społecznym łatwiej, szybciej i w bardziej skutecznym sposobie niż działanie indywidualne”. W opracowaniu pokazują one także, jak istotne jest współdziałanie w ramach bezpieczeństwa publicznego. Stąd w artykule identyfikują i charakteryzują procesy współpracy realizowane właśnie w zarządzaniu bezpieczeństwem publicznym.

W pracy Doroty Jendzy pt. *Nieformalne bariery współpracy między jednostkami inspekcyjnymi nadzorującymi bezpieczeństwo żywności w Polsce* czytelnik znajdzie informacje na temat występujących barier współpracy międzyorganizacyjnej jednostek urzędowej kontroli żywności. Autorka zastosowała dwie kategorie – metafory opisujące bariery współdziałania. Pierwsza zdefiniowana kategoria to „my i oni”, która pokazuje, w jaki sposób jednostki postrzegają siebie, a to postrzeganie jest jedną z najbardziej istotnych przeszkód rzeczywistej współpracy. Druga kategoria – „upolitycznione hierarchiczne księstwa” – opisuje wpływ polityki i hierarchii na powstawanie niewidocznych granic, utrudniających lub też uniemożliwiających dialog międzyorganizacyjny.

Paweł Romaniuk w opracowaniu *Istota partnerstwa publiczno-prywatnego a zarządzanie polityką inwestycyjną samorządów terytorialnych* przenosi czytelnika na grunt praktyki łączącej współdziałanie przedsiębiorstw i organizacji publicznych. Wskazuje bowiem, że dla dzisiejszych samorządów i ich polityki inwestycyjnej istotne wsparcie stanowi partnerstwo publiczno-prywatne (PPP). Autor zauważa, że PPP to forma długotrwałej, opartej na zasadzie wzajemnego zaufania współpracy, której celem jest najczęściej świadczenie usług, jak również prowadzenie aktywnej i szerokiej polityki inwestycyjnej.

W naszym tomie znalazło się także miejsce dla opracowania odnoszącego się do procesów współdziałania na Węgrzech. Andrea Benedek, István Takács i Katalin Takács-György w opracowaniu pt. *The Examination of the CSR Attitudes of the CEOs among Hungarian SMEs* prezentują zachowania węgierskich menedżerów małych i średnich przedsiębiorstw w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu. Pokazują także czynniki kształtujące postawy i zachowania kierownicze, związane z etyką zarządzania, stosunkiem do środowiska naturalnego, reakcjami na potrzeby interesariuszy czy zachowaniem odnoszącym się do wartości i odpowiedzialności społecznej i ekologicznej.

Na zakończenie czytelnik znajdzie artykuł autorstwa Katarzyny Wojdyły i Mateusza Ciepiewskiego o dosyć przewrotnym tytule: *Partycypacja referendalna mieszkańców województwa małopolskiego w latach 2006–2014*

jako przejaw braku współpracy na poziomie lokalnym. Celem ich pracy była identyfikacja poziomu zaangażowania mieszkańców gmin i miast województwa małopolskiego w proces podejmowania decyzji poprzez referenda lokalne jako formy partycypacji publicznej. Na podstawie gruntownej analizy danych zastanych młodzi badacze dowodzą, że partycypacja referendalna, która teoretycznie stanowi przejaw współpracy, w praktyce nią nie jest, gdyż mieszkańcy zazwyczaj w niewielkim stopniu biorą udział w przeprowadzanych referendach.

Życzymy interesującej lektury!

Ewa Bogacz-Wojtanowska